

Vragen gemeenteraad mbt externe veiligheid railterminal dd 16-07-2019
Antwoorden dd 23 juli 2019

Verschil gemeente/provincie bevoegd gezag:

1. Wat zijn de voor- en nadelen van het hebben van bevoegd gezag als Gemeente vs dat de Provincie bevoegd gezag heeft?

Uw raad heeft op 24 oktober per amendement besloten dat het bevoegd gezag voor de vergunningverlening bij de gemeente Overbetuwe zou moeten liggen. Dit is ook vastgelegd in de overeenkomst tussen de provincie en de gemeente.

Wanneer de gemeente bevoegd gezag is,

- *moeten de vergunningen (mede) getoetst worden aan het gemeentelijke beleid, zoals het externe veiligheidsbeleid en geluidsbeleid*
- *kan de gemeente **binnen de kaders van het inpassingsplan, de uitkomsten van de onderzoeken en het bestaande gemeentelijke beleid** voorschriften opstellen op gebied van milieuaspecten (zoals licht, geluid, externe veiligheid) (zie ook vraag 6). Deze voorschriften mogen niet strenger zijn dan de hiervoor genoemde stukken.*

Wanneer de provincie bevoegd gezag is,

- *is de provincie juridisch verantwoordelijk voor de vergunning en is bij het opstellen van de voorschriften geen sprake van toetsing aan het gemeentelijk beleid.*

2. Welke mogelijkheden zijn / ruimte is er om nu alsnog bij de Provincie terug te komen op de wens van destijds om als gemeente bevoegd gezag te zijn?

Die mogelijkheid is er: de provincie is bereid om deze rol over te nemen en dus af te wijken van de overeenkomst.

3. Welke mogelijkheid is er om aanvullende afspraken te maken met de Provincie mbt externe veiligheid, als aanvulling op het hebben van het bevoegd gezag als Gemeente Op welke onderdelen zou aanvullende steun van of samenwerking met de Provincie vlg het College wenselijk zijn.

Als de gemeente bevoegd gezag is, is de gemeente verantwoordelijk, en als de provincie bevoegd gezag is, is de provincie verantwoordelijk. De wet laat geen mogelijkheid voor aanvullende afspraken.

collegevraag: PM

4. Er is gezegd dat het naar de gemeente Overbetuwe toehalen van het bevoegd gezag maar deels mogelijk is als het gaat om de omgevingsvergunning toekennen. Welk deel zijn we dan wel bevoegd gezag, en welk deel niet? Waar zijn we dan verantwoordelijk voor (met name bij calamiteiten) en welke effecten heeft dat?

Als het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning naar de gemeente gaat, is de gemeente verantwoordelijk voor zowel het bouwkundig als het milieukundig deel van de omgevingsvergunning, dus voor de volledige vergunning.

De gemeente is dan verantwoordelijk voor de verleende omgevingsvergunning en handhaving daarvan. In geval van calamiteiten of fouten is de gemeente dan dus de aansprakelijke partij.

5. Provinciaal en rijksbeleid kunnen de gemeente overrulen. Zoals bijvoorbeeld het emplacementsbeleid.

- Klopt het wel dat het emplacementsbeleid hier ook van toepassing is?

Nee, het emplacementsproject (landelijk overleg ter voorbereiding van de aanpassing van het veiligheidsbeleid voor transport van gevaarlijke stoffen op emplacements) is van toepassing op het CUP, niet op de railterminal. De railterminal is een aparte inrichting conform de wet Milieubeheer.

- Zo ja, wat zijn dan de effecten zowel in positieve als negatieve zin.

In het kader van het emplacementsproject is dit dus niet het geval. In zijn algemeenheid kunnen rijk of provincie het beleid aanscherpen. Effecten daarvan zijn op voorhand niet in te schatten.

6. In de overeenkomst tussen de provincie Gelderland en de gemeente Overbetuwe is aangegeven dat de provincie het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning niet actief naar zich toe zal halen. Boven een bepaalde grens is de provincie echter per definitie bevoegd gezag.

- Waar ligt die grens (Bevi / BRZO?) en is al duidelijk of de door het RTG aan te vragen omgevingsvergunning boven of onder die grens ligt?

Of de RTG straks een Bevi of BRZO is, wordt pas definitief duidelijk in de vergunningaanvraag.

Er is nog geen vergunning aangevraagd. De verwachting is wel dat de vergunning binnen de grenzen van een Bevi zal liggen.

De grens Bevi/BRZO is vastgesteld in de Europese "Seveso III richtlijn" en in Nederland geïmplementeerd in het "Besluit risico's zware ongevallen 2015". Dit is afhankelijk van de hoeveelheden aanwezige gevaarlijke stoffen en van de eventuele combinatie van gevaarlijke stoffen.

- Op welke aspecten heeft de gemeente invloed en hoe groot is de vrijheid daarin als Overbetuwe bevoegd gezag is?

De gemeente heeft invloed op alle items die in de omgevingsvergunning zijn opgenomen, maar dient zich daarbij te houden aan de kaders van het inpassingsplan, de uitkomsten van de onderzoeken en het bestaande gemeentelijke beleid (zie vraag 1). Daarmee is de vrijheid beperkt.

- Welke rol en invloed heeft de gemeente als de provincie bevoegd gezag is?

Geen formele rol, geen invloed. Wel kan de gemeente in de formele procedure gebruik maken van de inspraakmogelijkheden.

- Is het overnemen van de rol van BG door de provincie in strijd met de gesloten overeenkomst?

In de overeenkomst staat het volgende: Indien en voor zover de provincie de mogelijkheid zou hebben om in het Inpassingsplan de bevoegdheid tot verlening van de omgevingsvergunning voor deze hinderaspecten (artikel 2.10, eerste lid, onder e. Wabo) aan het provinciebestuur toe te delen, zal zij van deze bevoegdheid geen gebruik maken.

Overnemen van het bevoegd gezag door de provincie wijkt af van de overeenkomst, maar is voor de provincie bespreekbaar.

NB:

De provincie kan op één moment in het proces de rol van bevoegd gezag naar zich toetrekken. Dat is op het moment dat het Inpassingsplan door PS wordt vastgesteld. De

*stukken voor de desbetreffende vergadering van PS worden in september 2019 afgerond. Daarom hecht de provincie er waarde aan om voor die tijd zekerheid te hebben over de vraag of de gemeente de vergunning tzt überhaupt **kan** afgeven. Zonder aanpassing van het externe-veiligheidsbeleid kan de gemeente de vergunning immers **nooit** afgeven. Als de gemeente dus voor begin september haar beleid niet aanpast, zal de provincie de afweging moeten maken of zij de rol van bevoegd alsnog naar zich toe zal trekken, zodat de RTG in ieder geval tzt **kan** worden vergund.*

7. Mochten we niet instemmen met het aanpassen van het externe veiligheidsbeleid dan gaat de verlening van de omgevingsvergunning naar de provincie.
- Is dat erg? En waarom dan?

Dat is ter afweging aan de raad, op basis van onder andere de beantwoording van de de voorliggende vragen.

- Toetst de provincie mogelijk anders? Hanteert de provincie andere normen? Met andere woorden kunnen wij strengere eisen stellen? (Blijkt niet uit de beleidsvisie externe veiligheid.)

Zie ook vraag 1: ja, de gemeente moet als bevoegd gezag ook toetsen aan haar eigen beleid, de provincie hoeft als bevoegd gezag niet te toetsen aan gemeentelijk beleid. Beide partijen moeten ook toetsen aan de vigerende wet- en regelgeving. Als het gemeentelijk beleid strenger is, kan de gemeente als bevoegd gezag dus strengere eisen stellen. De mogelijkheden hiertoe zijn beperkt (zie vraag 6)

8. Als we het verlenen van de omgevingsvergunning bij de gemeente laten, kunnen we dan nog overruled worden door de provincie?

In theorie zou dit alleen kunnen wanneer de provincie kiest voor coördinatie van de vergunningen op basis van de Wro, maar de provincie is niet voornemens om te coördineren.

9. Als wij de regie in eigen hand blijven houden hoe lopen dan de onderhandel-/gespreksvoerings verantwoordelijkheden tussen enerzijds B&W Overbetuwe en Gedeputeerde Staten Gelderland en bovenal waar komt de raad van de Overbetuwe in beeld? En wie zijn op beide organen de personen (namen) die de kar trekken?

Als de gemeente bevoegd gezag wordt, past dit binnen de gemaakte afspraken met de provincie. Er is dan van onderhandelingen geen sprake. De raad heeft hierbij geen verantwoordelijkheid, omdat de afgifte van de omgevingsvergunning de bevoegdheid van het college van B&W is.

Op dit moment zijn Jan van Baal en Christianne van der Wal verantwoordelijk bestuurder voor dit project.

10. M.b.t. de zienswijze, die de gemeente Overbetuwe heeft ingediend bij het Ontwerp-inpassingsplan van de Provincie: Op alle punten, die daarin worden genoemd, willen wij scenario's zien/informatie krijgen wat het verschil is tussen gemeente en provincie als bevoegd gezag.

De beantwoording van deze vraag kost dusdanig veel tijd en capaciteit dat hierover met het college overlegd moet worden. Beantwoording van deze vraag zal dan, mede gezien de vakantieperiode, pas na de zomer kunnen worden opgepakt.

Expertise/capaciteit gemeente:

11. Stemmen we wel in met het aanpassen van het externe veiligheidsbeleid en het verlenen van de omgevingsvergunning wordt gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wat is dan de extra

belasting voor de gemeentelijke organisatie? Is er voldoende kennis in huis of ligt er juist meer kennis bij de provincie?

De extra belasting is afhankelijk van de aanvraag, maar zal naar verwachting in de loop van 2020 een extra inzet van de ambtelijke organisatie en de ODRA vergen. Er is voldoende kennis in huis bij gemeente en ODRA: vergunningverlening is immers een kerntaak van de gemeente.

12. In hoeverre moeten wij aanpassingen doen als wij mogelijk bevoegd gezag worden? Denk hierbij of we genoeg hebben aan de vrijwillige Brandweer, en hebben zij de juiste middelen tot hun beschikking. Hebben wij genoeg expertise binnen de organisatie en kunnen wij ook handhaven?

Eventuele aanpassingen hebben niets te maken met de vraag bij wie het bevoegd gezag ligt. Uit het advies van de Veiligheidsregio bij het inpassingsplan is niet naar voren gekomen dat extra capaciteit voor de brandweer nodig is (zie ook vraag 13). De kennis over brandveiligheid is geconcentreerd bij de Veiligheidsregio en beschikbaar voor de gemeente.

Capaciteit en kwaliteit brandweer:

13. Is de capaciteit en de kwaliteit van de brandweer voldoende om een dergelijke inrichting in zijn werkgebied af te kunnen dekken? Of zijn er aanvullende investeringen nodig?

De Veiligheidsregio heeft geadviseerd over het voorontwerp inpassingsplan Railterminal Gelderland. Uit dit advies blijkt niet dat extra capaciteit voor de brandweer nodig is. Hierbij wordt opgemerkt dat VGGM ook betrokken wil blijven bij verdere (technische) uitwerking en (voorbereidingen op) de uitvoering om de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van eventuele incidenten ten tijde en na afloop van de realisatie mogelijk te maken.

14. Zijn er voldoende bluswatervoorzieningen om te schermen (6.000l/min gedurende 4 uur).en hoe zien die eruit?

Het brandblussysteem op de RTG is gelijk aan het CUP door middel van toevoerleidingen vanuit de Waterschapssloot en een ringleiding met brandkranen bij de terminal. De ringleiding garandeert wateraanvoer vanaf twee zijden. Nabij iedere brandkraan wordt voorzien in een opstelplaats voor een brandweerauto

De benodigde bluscapaciteit wordt mede bepaald op basis van de handelingen met en aanwezigheid van gevaarlijke stoffen die op de RTG plaatsvinden en is afhankelijk van de eisen die door VGGM / bevoegd gezag worden gesteld.

Conform wet- en regelgeving dient de Railterminal te voldoen aan PGS 15 (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen) voor wat betreft de gevaarlijke stoffen die op de railterminal overgeslagen worden cq. aanwezig zijn. Configuratie en lay-out van de blusvoorziening inclusief bereikbaarheid door de hulpdiensten maakt onderdeel uit van de PGS15 en zal in de nadere uitwerking van het ontwerp ook worden afgestemd met de Veiligheidsregio.

Voordat met de realisatie begonnen wordt, wordt e.e.a. getoetst door bevoegd gezag bij de vergunningaanvraag / -verlening.

15. Volgens de veiligheidsregio wordt in de huidige situatie aan de vereiste opkomsttijd voldaan vanuit de posten Valburg en Elst. Heeft de realisatie van het RTG hier invloed op?

De RTG heeft geen negatieve invloed op de opkomsttijden vanuit de posten Valburg en Elst. De aanleg van nieuwe infrastructuur rondom de RTG is positief voor de bereikbaarheid.

16. De bereikbaarheid van de spoorlijn met brandweervoertuigen tot op 100 m is noodzakelijk. Volgens de veiligheidsregio wordt op basis van het huidige ontwerp hierin voorzien. Is er ook een mogelijkheid dichterbij te komen? Is dat noodzakelijk?

In het huidige plan (voorontwerp) is een tweezijdige toegangsmogelijkheid van de railterminal voor hulpdiensten reeds opgenomen. Via de hoofdpoot aan de oostzijde en via de brandweerpoot naast de spoorpoot aan de westzijde. Deze laatste toegang is bereikbaar vanaf de westzijde via de dienstweg / calamiteitenweg van ProRail die langs de noordzijde van het CUP loopt.

17. In het veiligheidsplan van de RTG moet rekening worden gehouden met de gevaren van brand, explosie en gifwolk. Zowel bij een incident binnen de inrichting als door een incident bij één van de risicobronnen in de omgeving (CUP, buisleidingen en Betuweroute). Deze voorziening zal bij het Omgevingsvergunning traject verder worden uitgewerkt. Wat gebeurt er als brandbare of toxische vloeistoffen in de sloten terecht komen m.b.t. milieuvervuiling? En wat betekent dat voor de bluswatervoorziening?

Wanneer de sloten verontreinigd raken door toxische of brandbare vloeistoffen wordt de verontreiniging opgeruimd. Indien nodig wordt vervolgens de bodem gesaneerd. De bluswatervoorziening is afkomstig uit een sloot die gelegen is achter de grondwal. Brandbare of toxische stoffen van RTG kunnen hierdoor niet in de sloot terecht komen. Mocht dit onverhoopt toch gebeuren dan is het mogelijk om de blusleiding die op de RTG wordt aangelegd via een ander inlaatpunt van water te voorzien.

Participatie:

18. Op welke wijze kan de raad participeren bij de provincie? Welke regels gelden hiervoor? En hoe kunnen inwoners dat doen?

Als het gaat om de omgevingsvergunning, kan de raad niet participeren bij de provincie. Wel kan de raad, net als alle belanghebbenden, gebruik maken van de reguliere inspraakmogelijkheden.

Rechtsbescherming inwoners:

19. Als de provincie bevoegd gezag wordt, hoe kan de gemeenteraad dan de belangen van inwoners behartigen?

Zie vraag 18.

20. Welke extra mogelijkheden geeft het hebben van bevoegd gezag over de RTG als Gemeente, om onze inwoners meer te beschermen als het RTG er komt?

Zie vraag 1 en 7: Als het gemeentelijk beleid strenger is, kan de gemeente als bevoegd gezag dus strengere eisen stellen. De mogelijkheden hiertoe zijn beperkt

21. Stel dat we wel de omgevingsvergunning mogen vaststellen, in hoeverre hebben wij dan wel grip op de openingstijden, of gelden hier sowieso normen voor (bijvoorbeeld van 6 – 23 uur?). Kunnen we daarnaast de omgevingsvergunning voor de railterminal weigeren of intrekken?

De gemeente heeft invloed op alle items die in de omgevingsvergunning zijn opgenomen, maar dient zich daarbij wel te houden aan de kaders van het inpassingsplan, de uitkomsten van de onderzoeken en het bestaande gemeentelijke beleid (zie vraag 1). Daarmee is de vrijheid beperkt.

De gemeente kan dus de openingstijden wel bepalen maar dient deze wel te beargumenteren op basis van de conditionerende onderzoeken. Als de gemeente de openingstijden zou willen beperken, dient ze hiermee aan te sluiten bij de bevindingen van deze onderzoeken. De aanvrager van de omgevingsvergunning levert bij aanvraag de benodigde onderzoeken aan.

Risico's:

22. In het landelijke EV-beleid wordt getoetst op basis van zowel plaatsgebonden risico als groepsrisico. In ... staat dat er voldaan wordt aan de normen voor het plaatsgebonden risico. -
- Aan welke norm voor het groepsrisico is getoetst?

Deze is getoetst aan de oriëntatiewaarde (een oriënterende norm die het bevoegd gezag gebruikt om het groepsrisico af te wegen)

- Hoe hoog is het groepsrisico?

Lager dan de oriëntatiewaarde (zie ook Inpassingsplan)

- Is er ook aan het plaatsgebonden risico getoetst?

Ja, zie inpassingsplan

- Hoe hoog is het plaatsgebonden risico?

Uit de risicoberekening is gebleken dat er een minimale veiligheidsafstand is (afstand waarbinnen zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden). De contouren zijn opgenomen op de plankaart (Gebiedsaanduiding veiligheidszone BEVI) bij het Inpassingsplan.

- Aan welke norm dient het plaatsgebonden risico te worden getoetst en wordt hieraan voldaan?

Het plaatsgebonden risico wordt getoetst op de 10-6-risicocontour (de minimale veiligheidsafstand). Uit het inpassingsplan blijkt dat aan deze norm wordt voldaan.

23. Uitgangspunten en ontwikkelingen

- Wat zijn de uitgangspunten ten aanzien van hoeveelheden en aard van de gevaarlijke stoffen en de handelingen daarmee?

Deze uitgangspunten zijn te vinden bij de risicoberekening van het inpassingsplan. (bijlage 9, Onderzoek externe veiligheid RTG, pagina 56)

- Welke instrumenten zijn er voor het BG om verdere ontwikkeling in deze uitgangspunten waardoor de risico's in de omgeving (verder) worden vergroot in de toekomst te beoordelen en zo nodig te voorkomen?

In het inpassingsplan is voor de vergroting van de risico's een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Deze wijzigingsbevoegdheid ligt bij het college van B&W. Mocht het bevoegd

gezag voor de omgevingsvergunning naar de provincie gaan, dan gaat deze wijzigingsbevoegdheid overigens ook over naar de provincie.

24. Hoe weegt het college de wens van de raad destijds om bevoegd gezag te zijn, in het licht van deze nieuwe informatie mbt de risico's? welk advies zou het college hierover nu aan de raad geven?

collegevraag: PM

Omgevingswet, aandachtsgebieden:

In het kader van de Omgevingswet wordt ook het externe veiligheidsbeleid herzien. Er wordt overgestapt op het begrip omgevingsveiligheid. Het criterium groepsrisico wordt verlaten en hiervoor in de plaats wordt aandacht besteed aan ondermeer aandachtsgebieden en voorschriftgebieden.

25. Welk effect zal de modernisering omgevingsveiligheid hebben op het externe-veiligheidsbeleid van de gemeente Overbetuwe en de vraag of het RTG zich hier zou kunnen vestigen?

Het inpassingsplan wordt binnenkort vastgesteld, voordat de Omgevingswet inwerking treedt. Indien de aanvraag voor een omgevingsvergunning vóór 1 januari 2021 (verwachte invoeringsdatum Omgevingswet) wordt ingediend, heeft dit geen effect. Indien de aanvraag na de invoeringsdatum Omgevingswet wordt ingediend, dient dit nader bezien te worden.

26. Is te zeggen of er woningen en andere gebouwen zich binnen de aandachtsgebieden bevinden en zo ja welke?

Alleen als de aanvraag wordt ingediend na de invoering van de Omgevingswet is er sprake van dit scenario. De aandachtsgebieden volgen dan uit de risicoberekening die de initiatiefnemer bij de aanvraag aanlevert.

27. Klopt het dat er aanvullende voorschriften / bouwkundige maatregelen overwogen dienen te worden als er woningen in de aandachtsgebieden liggen?

Nee, tenzij de gemeente er zelf voor kiest om haar beleid aan te scherpen.

28. Worden c.q. zijn dergelijke maatregelen nodig en/of worden ze overwogen in de omgeving van het RTG?

Zolang de Omgevingswet niet in werking is getreden, kunnen aanvullende voorschriften/bouwkundige maatregelen op basis van aandachtsgebieden niet worden overwogen.

Precedentwerking:

29. Het invloedsgebied van het RTG ligt over een woongebied. Dat wordt kennelijk niet als bezwaarlijk gezien omdat (op enkele woningen na) die woningen al binnen het invloedsgebied van een andere bron liggen. Zegt het bestaande beleid nu dat het invloedsgebied van een nieuwe inrichting niet over een woongebied mag liggen of dat het niet over een woongebied mag liggen waarvoor nog geen invloedsgebied van toepassing is? In het tweede geval is de afwijking veel groter dan in het eerste.

Het bestaande beleid zegt dat het invloedsgebied van een nieuwe inrichting niet over een woongebied mag liggen (het eerste geval dus).

30. Leidt de voorgestelde beleidswijziging tot een precedentwerking voor andere BEVI inrichtingen die het plan hebben zich in Overbetuwe te vestigen?

Het addendum voorziet alleen in een specifieke aanpassing voor de ontwikkeling van de RTG. De gemeente gaat ervan uit dat daardoor geen sprake is van precedentwerking. Uiteindelijk is het eventueel aan een rechter om dit te toetsen.